

Beslut 2000/07

Beslutsprövning. Fråga om öppethållande på pastorsexpedition utgör inte ett enskilt ärende enligt begravningslagen.

Meddelat 18/9-2000

57 kap. 10 § kyrkoordningen, 11 kap. 10 § begravningslagen (1990:1144)

Kyrkorådet i X pastorat beslutade den 9 december 1999 att pastorsexpeditionen skall hållas öppen för besökande helgfri tisdag och torsdag kl. 10–12 och 13–15 samt helgfri fredag kl. 10–12. Övrig tid inkluderande midsommarafton, julafton och nyårsafton skall expeditionen hållas stängd för besökande.

Det justerade protokollet från sammanträdet anslogs den 23 december 1999 och var uppsatt t.o.m. den 14 januari 2000. Det framgår inte av protokollet att någon särskild överklagandehänvisning skulle ha lämnats.

A överklagade beslutet till Länsrätten, som i beslut den 13 januari 2000 avvisade överklagandet.

I en skrivelse som kom in till Domkapitlet den 18 januari 2000 begärde A att domkapitlet skulle pröva kyrkorådets beslut. A anförde att kyrkorådets beslut stred mot föreskrifterna i förvaltningslagen (1986:223) om myndigheternas öppethållande. Enligt A följde det av 11 kap. 10 § begravningslagen (1990:1144) att X pastorat, som huvudman för begravningsverksamheten i X församling, var skyldigt att följa förvaltningslagens bestämmelser.

Domkapitlet beslutade den 10 februari 2000 att avvisa framställningen då den kom in till domkapitlet efter överklagandetidens utgång.

Sedan A överklagat domkapitlets beslut till Svenska kyrkans överklagandenämnd beslutade Överklagandenämnden, med tillämpning av 58 kap. 18 § andra stycket kyrkoordningen, att ärendet skulle prövas på nytt och förordnade att domkapitlet skulle ta upp A:s begäran om beslutsprövning som om framställningen kommit in i rätt tid ([beslut 1/00](#)).

Domkapitlet beslutade den 10 maj 2000 att avslå överklagandet. Som skäl för beslutet anförde domkapitlet följande.

En fråga om öppethållande på pastorsexpedition är inte ett enskilt ärende enligt Begravningslagen. Förvaltningslagens 5 § är därför inte tillämplig.

A överklagade domkapitlets beslut och yrkade att Svenska kyrkans överklagandenämnd skulle ändra domkapitlets beslut så att kyrkorådets beslut om öppethållandetider undanröjdes och att kyrkonämnden uppmanades att följa förvaltningslagens bestämmelser. Han anförde att förvaltningslagens bestämmelse om öppethållandetider utgör ett minimikrav för öppethållande. Vidare menade han att den tolkning som domkapitlet och pastoratet hade gjort medförde att en kyrkonämnd skulle kunna besluta att begravningsverksamhetens expedition endast är öppen någon minut per vecka, månad eller år, vilket han ansåg vara felaktigt.

Svenska kyrkans överklagandenämnd (Robert Schött, Tor Frylmark, Madeleine Emmervall och Martin Olsson) anförde i beslut den 18 september 2000:

Beslut som fattas av en församling, en samfällighet eller ett stift överprövas genom beslutsprövning i enlighet med bestämmelserna i 57 kap. 8–19 §§ kyrkoordningen, om det inte finns någon särskild regel i kyrkoordningen för hur beslutet skall överprövas. Beslutsprövningen innebär att beslutet skall upphävas om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

A har gjort gällande att kyrkonämndens beslut om öppethållande strider mot föreskrifterna i förvaltningslagen.

Förvaltningslagen gäller förvaltningsmyndigheternas handläggning av ärenden och domstolarnas handläggning av förvaltningsärenden samt viss annan förvaltningsverksamhet hos dessa myndigheter. Lagens bestämmelser om myndigheternas serviceskyldighet kompletterades fr.o.m. den 1 juli 1999 med en uttrycklig bestämmelse om öppethållande. Enligt 5 § förvaltningslagen gäller numera att en myndighet skall ha öppet under minst två timmar varje helgfri måndag-fredag för att kunna ta emot och registrera allmänna handlingar och för att kunna ta emot framställningar om att få ta del av allmänna handlingar som förvaras hos myndigheten. Sedan Svenska kyrkan lämnat det allmänna i samband med relationsändringen med staten den 1 januari 2000 omfattas de kyrkliga organen emellertid inte generellt av regleringen i förvaltningslagen. För övrigt undantogs myndigheterna inom Svenska kyrkan från kravet på minsta öppethållande redan vid bestämmelsens införande genom en särskild övergångsbestämmelse.

Enligt 11 kap. 10 § begravningslagen skall förvaltningslagen tillämpas när en församling handlägger enskilda ärenden enligt begravningslagen. I likhet med domkapitlet finner Överklagandenämnden dock att en fråga om öppethållande på pastorsexpedition inte utgör ett enskilt ärende enligt begravningslagen. Överklagandet skall därför avslås.

Överklagandenämndens beslut: Överklagandenämnden avslår överklagandet.

— — —

Sökord: Beslutsprövning. Förvaltningslagen.

Föredraget 2000-09-13, föredragande Lars Bjurstam, **ärendenummer** ÖN14-2000

Beslut 7/00